

PRÍKLADOV DOBREJ PRAXE

ALEBO ROK PÔSOBENIA

**MIESTNYCH
OBČIANSKYCH
PORIADKOVÝCH
SLUŽIEB**

 **MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

 **OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE**

 EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

Vážení žiadatelia, prijímatelia, široká verejnosť,
výzvy zamerané na miestne občianske poriadkové služby (MOPS) v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit (MRK) patria medzi najúspešnejšie v celom operačnom programe Ľudské zdroje, čoho dôkazom je aj vysoký dopyt žiadateľov. Už pri prvej vyhlásenej výzve sme museli navýšiť alokáciu na viac ako 19 mil. eur pričom týmto krokom sme vytvorili priestor pre zazmluvnenie 147 miest a obcí.

Po technickej stránke pri tvorbe týchto výziev bolo jedným z našich hlavných cieľov odbúranie zbytočnej byrokracie a vytvorenie takých podmienok pre žiadateľov, ktoré by viedli k implementácii administratívne nenáročných projektov. Musíme konštatovať, že týmto krokom sa nám tento cieľ podarilo splniť. Prílohy žiadostí o nenávratný finančný príspevok sme zredukovali na minimum, všetky z našej strany elektronicky overiteľné dokumenty nebolo potrebné dokladať, proces implementácie sme zjednodušili zavedením jednotkových výdavkov a paušálnej sadzby na ostatné výdavky projektu.

Prvé projekty sa podarilo spustiť v novembri 2017. Postupne sa každý mesiac zapájalo viac a viac prijímateľov. Vďaka nim sa vytvorilo viac ako 800 nových pracovných pozícií. Na voľné pracovné pozície nastúpili ako muži tak aj ženy. Záujemcovia sú väčšinou vyberaní z prostredia MRK nakoľko poznanie pomerov miestnej komunity je predpokladom na vybudovanie autority v jednotlivých miestnych komunitách. Pravidelnou náplňou ich činností je napríklad ochrana detí a mládeže pred negatívnymi javmi, sprevádzanie detí do školy, dohľad pri vyplácaní sociálnych dávok, ochrana verejného poriadku a majetku, ochrana životného prostredia či prevencia možných konfliktov medzi majoritou a minoritou. V prípade krízových alebo konfliktných situácií sú nápomocní príslušníkom zložiek integrovaného záchranného systému.

Počas roku 2018 boli vykonané kontroly na mieste u takmer všetkých zazmluvnených prijímateľov z pomedzi miest a obcí a na ich základe môžeme zhodnotiť, že pôsobenie MOPS má pozitívny vplyv na život v našich mestách

a obciach. Po rozhovoroch s koordinátormi, miestnymi komunitami a samotnými hliadkami nám boli naše závery len potvrdené. Medzi občanmi sú natoľko akceptovaní, že popri ich každodennej práci sú privolávaní aj k výnimočným situáciám ako sú napríklad živelné pohromy, hľadanie nezvestných osôb alebo udržiavanie pokoja na školských chodbách počas prestávok. Svojou prácou si získali dôveru polície, záchranárov, úradov a spoluobčanov. Viac príkladov dobrej praxe nájdete na nasledujúcich stranách.

Na záver nám dovoľte poďakovať hliadkam a ich koordinátorom za doterajší výkon činností a venovať im túto publikáciu, ktorej zámerom je oboznámiť širokú verejnosť s poskytovaním služieb MOPS a zároveň tak inšpirovať ďalších žiadateľov k zapojeniu sa do budúcich výziev tohto charakteru.

Ďakujeme

Výzva OPLZ-PO5-2017-1

Operačný program: Ľudské zdroje

Prioritná os: 5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Investičná priorita: 5.1 Sociálno - ekonomická integrácia marginalizovaných komunít,
ako sú Rómovia

Špecifický cieľ: 5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť
marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov

Zameranie: Podpora komplexného poskytovania miestnej občianskej poriadkovej
služby v obciach s prítomnosťou MRK

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ a ŠR: **19 223 529,41 EUR**

Tento projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Európske únie

Kontaktné údaje: Sekcia európskych programov MV SR
Odbor inklúzie marginalizovaných rómskych komunít
Panenská 21, 812 82 Bratislava

Tel. č.: +421 2 509 45 116

Email: metodika.imrk@minv.sk

Foto: Erik Švec

OBSAH

46

Mesto
Lipany

54

Mesto
Poprad

10

Mesto
Dobšiná

34

Obec
Letanovce

74

Obec
Žehra

22

Mesto
Krompachy

66

Obec
Velká Ida

DOBŠINÁ

Mesto Dobšiná na základe údajov MsÚ k 1.1.2018, malo 5.107 obyvateľov. Občania marginalizovanej skupiny tvoria už teraz výrazný podiel na celkovom počte obyvateľstva, ich počet odhadujeme na 1.900 členov, čo predstavuje takmer 38% z celkového počtu obyvateľov. Sociálna štruktúra obyvateľov mesta, zvýšená miera nezamestnanosti, nedostatok finančných prostriedkov, nesolventnosť a na druhej strane snaha a potreba zabezpečiť si finančné prostriedky na obživu a základné životné potreby, vedie k výskytu sociálno-patologických javov v tejto komunite. Prejavuje sa to najmä sklonom k požívaniu alkoholických nápojov a iných návykových a omamných látok, záškoláctvom, taktiež zvýšením agresivity v rodinách a domácim násilím, násilím v školách a na verejnosti či v rôznych iných formách.

Realizáciou daného projektu predpokladáme zníženie problémov v rámci marginalizovanej skupiny – Rómov, kde im poskytnutou možnosťou zamestnania, umožníme riešenie problémov vychádzajúcich práve z nedostatku finančných zdrojov, hraničiacou v niektorých prípadoch z prahom chudoby. Viacerým našim „hliadkarom“ sa už podarilo si zlepšiť svoju životnú situáciu. Takýmito príkladmi ukážeme ostatným členom marginalizovanej skupiny, že pracovať sa oplatí. Ukazuje sa, že tieto skutočnosti majú pozitívny dopad nielen na MRK, ale aj na širokú verejnosť a prostredie mesta. Hliadky MOPS výrazne napomáhajú pri udržiavaní verejného poriadku v meste, najmä v čase vyplácania dávok, pri konaní verejných športových či kultúrnych podujatí konaných mestom.

Činnosť hliadky začína ráno o 07,30 hod. dohľadom nad príchodom detí do školy. Úlohou hliadky je zabezpečiť bezpečný prechod na začiatku a na konci vyučovania do miestnej ZŠ na Zimnej ulici. Taktiež vo vybrané dni zabezpečuje priestor pred nástupom do Spojenej školy na Ulici SNP. Potom si hliadka prevezme na stálej službe MsP vysielačky a podľa rozdelenia vykonáva hliadkovú službu v meste alebo v miestnej osade. Hliadka, ktorá má

ráno dohľad pred školou sa potom v čase veľkej prestávky presúva do ZŠ, kde pomáha službukonajúcim učiteľom vykonávať dohľad v priestoroch školy. Hliadka v osade sa zameriava najmä na čistotu a poriadok okolo obydli, predchádzanie záškoláctva, prevenciu proti krádežiam dreva z lesa, narušovanie občianskeho spolunažívania, pohybe detí vo večerných hodinách a pomoc terénnym pracovníckam mesta a vajecku pri riešení problémov v komunite.

Občania mesta začali vnímať hliadky MOPS ako súčasť každodenného života v meste. V prípade problémov sa dožadujú súčinnosti hliadkovej činnosti či už v danej komunite alebo v častiach so zmiešaným obyvateľstvom, kde vznikajú problémy. Viditeľne nastala zmena u členov MOPS, ktorí sa zapojili do projektu, zvýšila sa im životná úroveň, rodiny sa zaraďujú medzi bezproblémové rodiny, starostlivosť o deti je na vyhovujúcej úrovni, zlepšila sa dochádzka do školy, celkovo si tieto rodiny získali vážnosť a postavenie v komunite. Celkové pôsobenie hliadok má pozitívny dopad aj na ostatných členov komunity.

náčelník MsP a koordinátor MOPS Michal Gergoš

Pracovníci MOPS dohliadajú každé ráno na bezpečnosť detí v čase príchodu do školy a taktiež v čase ukončenia vyučovania.

MOPS vykonáva dohľad počas veľkej prestávky na chodbách školy, je nápomocná službukonajúcim učiteľom. Taktiež na požiadanie sa zúčastňujú na prípadoch prejednávania priestupkov súvisiacich s porušovaním školského poriadku, roztrškami v škole, drobnými krádežami, zanedbávaním školskej dochádzky, vyzumením rodičov v prípade predvolania do školy a iných priestupkov.

Účastou v projekte MOPS si niektorí zamestnanci vďaka pravidelnému zamestnaniu zlepšili svoju životnú situáciu. Pracovník MOPS Jaroslav H., vyrastal v osade Niže mesta. Vďaka zamestnaniu a pravidelnému príjmu si v roku 2018 mohol vybaviť hypotekárny úver a s rodinou si kúpili 4 izbový rodinný domček prakticky v centre mesta.

Na začiatku každej zmeny si pracovníci MOPS prevezmú vysielačky na stálej službe MsP a následne na základe rozdelenia vykonávajú dohľad v meste alebo v miestnej osade.

OBČIANSKA
PORIADKOVÁ SLUŽBA

OBČIANSKA
PORIADKOVÁ SLUŽBA

KROMPACHY

Mesto Krompachy má skúsenosti so zriadením "rómskej hliadky", ktorá fungovala na začiatku na báze dobrovoľnosti, neskôr za odmenu. Nakoľko sa činnosť "rómskej hliadky" v minulosti v daných lokalitách osvedčila (zlepšené vzájomné spolunažívanie a postupné znižovanie kriminality) mesto Krompachy sa rozhodlo podporiť jej činnosť v rámci prebiehajúceho projektu a zamestnať ľudí prostredníctvom miestnej občianskej poriadkovej služby (MOPS). Ich zamestnanie a vybavenie prispieva okrem zníženia kriminality aj k zníženiu nezamestnanosti a umožňuje obyvateľom z MRK zvýšenie ich podielu na bezproblémovom spoluzití nielen v meste, ale aj v lokalitách s vysokou koncentráciou obyvateľov MRK. Z vlastných poznatkov môžeme skonštatovať, že zamestnanci štátnych inštitúcií sú za prítomnosti členov MOPS v lokalite viac rešpektovaní. Tým, že členovia MOPS žijú priamo v danej lokalite je predpoklad dobrej miestnej a osobnej znalosti komunity, čo zvyšuje efektivitu činnosti MOPS.

Služby členov MOPS sú plánované na dopoludňajšiu a popoludňajšiu zmenu. Do služby sú zaradení vždy 4 členovia MOPS a to dopoludnia od 06.00 hod. – 14.00 hod. a popoludní od 14.00 hod. – 22.00 hod., pričom sa hliadky členov MOPS týždenne striedajú. Počas služieb vykonávajú obchádzky v určenej lokalite, zabezpečujú bezpečnosť cestnej premávky a verejný poriadok pri školách. Jeden deň v mesiaci zabezpečujú verejný poriadok pri vyplácaní sociálnych dávok v budove MsP, ako aj vyplácanie dávok v centre mesta v priestoroch pošty a v príľahlom okolí. Samotné pôsobenie členov MOPS je majoritou a minoritou vnímané veľmi pozitívne. Za rok pôsobenia MOPS môžeme skonštatovať, že ich činnosť prispieva k zníženiu negatívnych spoločenských javov, ako je páchanie majetkovej trestnej činnosti, drobné priestupky, užívanie omamných látok u detí a mladistvých, záškoláctvo, bezpečnosť a poriadok na cestách, narušenie verejného poriadku, čo má za následok zlepšenie občianskeho spolunažívania v meste Krompachy, ale aj v lokalitách so zvýšeným podielom MRK. Taktiež došlo k výraznému zlepšeniu komunikácie škôl na Ulici SNP s rodičmi, hlavne u problémových žiakov,

ako aj u rodičov žiakov, u ktorých sa vyskytnú náhle zdravotné alebo aj administratívne problémy. Snahou mesta je udržať činnosť MOPS aj v budúcnosti, prípadne jej ďalšie rozšírenie o nových členov, čo by umožnilo širšie pokrytie výkonu služby MOPS.

projektová manažérka Silvia Zavadová

Nástup a ukončenie členov MOPS v službe.
Evidencia príchodov a odchodov členov MOPS
a vyzdvihnutie si vysielaciek.

Odchod člena MOPS
do služobného obvodu.

Hliadková činnosť členov
MOPS priamo v lokalite
ulice Hornádska.

Pravidelná kontrola
hliadky MOPS v priestoroch
železničnej stanice vrátane
priestorov nástupišťa.

LETANOVCE

Hlavným dôvodom prečo sme sa zapojili do projektu MOPS je absencia našej vlastnej obecnej polície. Bežné činnosti súvisiace s ich výkonom sa nám nie vždy podarilo zabezpečiť cez policajný zbor (napr. vyplácanie dávok). Druhým takým impulzom, aspoň pre mňa ako starostu, bol neúmerný dennodenný rozruch v centre obce pri príchode a odchode školopovinných detí do obce. Pravidelným úkazom bolo, že ste našli deti aj hodinu po začiatku vyučovania veselo prechádzajúce sa po obci.

Výber príslušníkov nebol jednoduchý. Základné vzdelanie ako hlavná podmienka prijatia na pozíciu MOPS, zakladalo v povedomí MRK predstavu, že väčšina z nich bude asi automaticky vybraných. Rozhodli sme sa pre výber a zapojenie vo dvojiciach od tej najmladšej produktívnej skupiny cca 25 ročných, potom strednú vekovú kategóriu 30-40 ročných až po najstaršiu skupinu ešte produktívneho obyvateľstva okolo 50-ky. Nie je možné jednoznačne zhodnotiť, že výber bol správny, ale rozhodovali sme sa zodpovedne a plne podľa najlepšieho vedomia a svedomia a uprednostnili sme mladých s vyšším než základným vzdelaním. U tých starších sme brali ako plusové body nadobudnuté pracovné návyky z minulosti a brali sme do úvahy aj autoritatívnosť ich osobnosti. V doterajšom priebehu sme zatiaľ veľké problémy nezaznamenali, členovia hliadok si uvedomujú dôveru, ktorú od obce dostali.

Najväčším prínosom je ich prítomnosť a zabezpečenie pokojného bežného života v našej miestnej časti na Strelníku ako aj priamo v obci. Samozrejme, že na ich prítomnosť sú rozpoltené názory.

Niektorí z majority ich vnímajú pozitívne, niektorí majú možno pocit, že sú to nejakí obecní lokaji na všetko. Asi viac problémov a negatívneho vnímania majú medzi svojou minoritou a to z dôvodu predovšetkým závisť pravidelného príjmu. Nemajú to ani oni sami jednoduché, pretože sa stávajú terčom pozornosti a niekedy sú im úmyselne skomplikované ich činnosti.

Necelý rok pôsobenia MOPS u nás v obci zo svojho pohľadu hodnotím ako správny krok tejto samosprávy, ale samozrejme stále je čo zlepšovať.

starosta obce a koordinátor MOPS
Slavomír Zahornadský

MOPS pri dohliadaní na príchod a odchod školských autobusov, ktoré každodenne dopravujú školopovinné deti z lokality na Strelníku, ale aj z príľahlej obce Arnutovce na školské vyučovanie. Pri príchode členovia MOPS dozerajú na to, aby sa deti nepotulovali po obci, ale aby išli priamo do školy. Zabezpečujú plynulosť premávky pri zastávke a dozerajú na čistotu verejných priestranstiev.

Členovia MOPS pôsobiaci priamo
v lokalite na Strelníku, ktorá sa nachádza mimo centra obce.
Hliadkujú vo dvojiciach. Sú označení názvom MOPS a menom,
aby boli viditeľní a vzbudzovali rešpekt.
Zabezpečujú udržiavanie čistoty na verejných priestranstvách,
zabraňujú poškodzovaniu súkromného ako aj obecného majetku.

Po presťahovaní rómskej osady "Letanovský mlyn" do lokality na Strelníku vznikol nájomcom bytov nárok na príspevok na bývanie, nakoľko majú s obcou podpísanú nájomnú zmluvu. Na zabezpečenie riadneho plnenia úhrad nájomného a výdavkov súvisiacich s užívaním bytov, funguje v obci Inštitút osobitného príjemcu. Z tohoto dôvodu sa dávky v hmotnej núdzi a príspevky k nej vyplácajú v kancelárii referenta bytového hospodárstva v lokalite na Strelníku.

Členovia MOPS zabezpečujú kludný priebeh výplaty, dohliadajú na poriadok pred výplatným miestom. V minulosti k tejto činnosti bolo nutné privolať príslušníkov PZ, nakoľko dochádzalo k výtržnostiam medzi poberateľmi. Pri asistencii MOPS to doposiaľ nebolo potrebné.

LIPANY

Mesto Lipany sa snaží v rámci svojich kompetencií dlhodobo riešiť bezpečnosť na svojom území. Z predchádzajúceho obdobia máme veľmi dobré skúsenosti s obdobným projektom rómskych občianskych hliadok, preto sme privítali možnosť zapojiť sa do novej výzvy. Rómska komunita v meste Lipany má 750 obyvateľov, rodiny žijú v bytoch nízkeho štandardu, ktoré sú vo vlastníctve mesta. Situáciu zvýšenej bezpečnosti sme riešili prostredníctvom mestskej polície a kamerového systému, no priamy kontakt členov MOPS s obyvateľmi MRK je veľmi prospešný.

Prínosom miestnej občianskej poriadkovej služby v rámci prevencie kriminality je predchádzanie vzniku konfliktných situácií medzi majoritou a minoritou. Môžeme konštatovať, že členovia MOPS sú vnímaní ako pozitívny medzičlánok pri komunikácii medzi mestom a komunitou.

Najmä prácou členov MOPS sa zlepšila bezpečnostná situácia pri dochádzaní rómskych detí do škôl. Taktiež zabezpečujú plynulejšie a pokojnejšie vydávania dávok v hmotnej núdzi. Bežný deň členov MOPS v meste Lipany predstavuje najmä výkon ich činnosti v rómskej osade, bezpečné sprevádzanie detí do škôl a hliadkovanie v najfrekventovanejších lokalitách mesta, kde sa zvyknú pohybovať vo väčšej miere obyvatelia rómskej komunity.

Jedná sa o priestranstvá nákupných stredísk, zdravotného strediska, pošty, železničnej a autobusovej stanice. Už len tým, že členovia MOPS sú prítomní na týchto miestach sa predchádza vzniku konfliktných situácií. Členovia MOPS sú nápomocní hlavne pri riešení negatívnych javov a tým, že pochádzajú priamo z lokality „Za traťou“ vedia okamžite reagovať a v rámci svojich kompetencií

aj zasiahnuť. Po roku pôsobenia MOPS môžeme konštatovať, že tento projekt je pre mesto prínosom.

Pozitívnu odozvu máme nie len medzi rómskymi obyvateľmi, ale aj od majority.

projektová manažérka Ing. Zuzana Urđová
náčelník MsP a koordinátor MOPS Ľudovít Surgent

Pri výbere členov MOPS sme dávali zreteľ nato, aby daná osoba mala prirodzenú autoritu v komunite a zvládala riešiť konfliktné situácie. Najmä prácou členov MOPS sa zlepšila bezpečnostná situácia pri dochádzaní rómskych detí do škôl, ako aj situácia priamo v komunite MRK.

50

Počas vydávania dávok v hmotnej núdzi zabezpečujú členovia MOPS verejný poriadok. Vydávanie dávok s prítomnosťou členov MOPS je plynulejšie a pokojnejšie.

51

Bežný výkon služby počas dňa
priamo v komunite pri zabezpečovaní
verejného poriadku.

POPRADE

V meste Poprad je rómska komunita rozmiestnená prevažne v mestskej časti Matejovce, kde žije cca 560 Rómov. Členovia MOPS okrem svojej bežnej činnosti pomáhajú zabezpečovať rôzne kultúrne a športové podujatia v teritóriu mesta Poprad, kde sa venujú predovšetkým rómskej komunite, pričom môžeme konštatovať, že aj ich pričinením nedošlo k narušeniu verejného poriadku zo strany rómskej komunity.

V meste Poprad pôsobí šesť členov miestnej občianskej poriadkovej služby, ktorí sa striedajú v troch zmenách. Medzi najčastejšie problémy u tejto skupiny obyvateľstva patrí porušovanie verejného poriadku, ktoré spočíva v rušení nočného klúdu a občianskeho spolunažívania. K takýmto prípadom dochádza najčastejšie pri konaní rôznych osláv napr. svadby, narodenie detí, oslavy narodenín a pod., kde je potrebné následne pri zásahoch spájať sily a prostriedky s príslušníkmi Policajného zboru za účelom úspešného zvládnutia zákrokov. Medzi ďalšie problémy tejto skupiny obyvateľstva patrí porušovanie

povinností pri ochrane životného prostredia, a to hlavne vytváraním čiernych skládok, vyhodnením vecí a tzv. „kontajnerová turistika“. Ďalším problémom je problematika držania psov, kde je častokrát potrebné realizovať odchyt psov, ktorí ohrozujú osoby a v mnohých prípadoch nie je možné zistiť ich majiteľa.

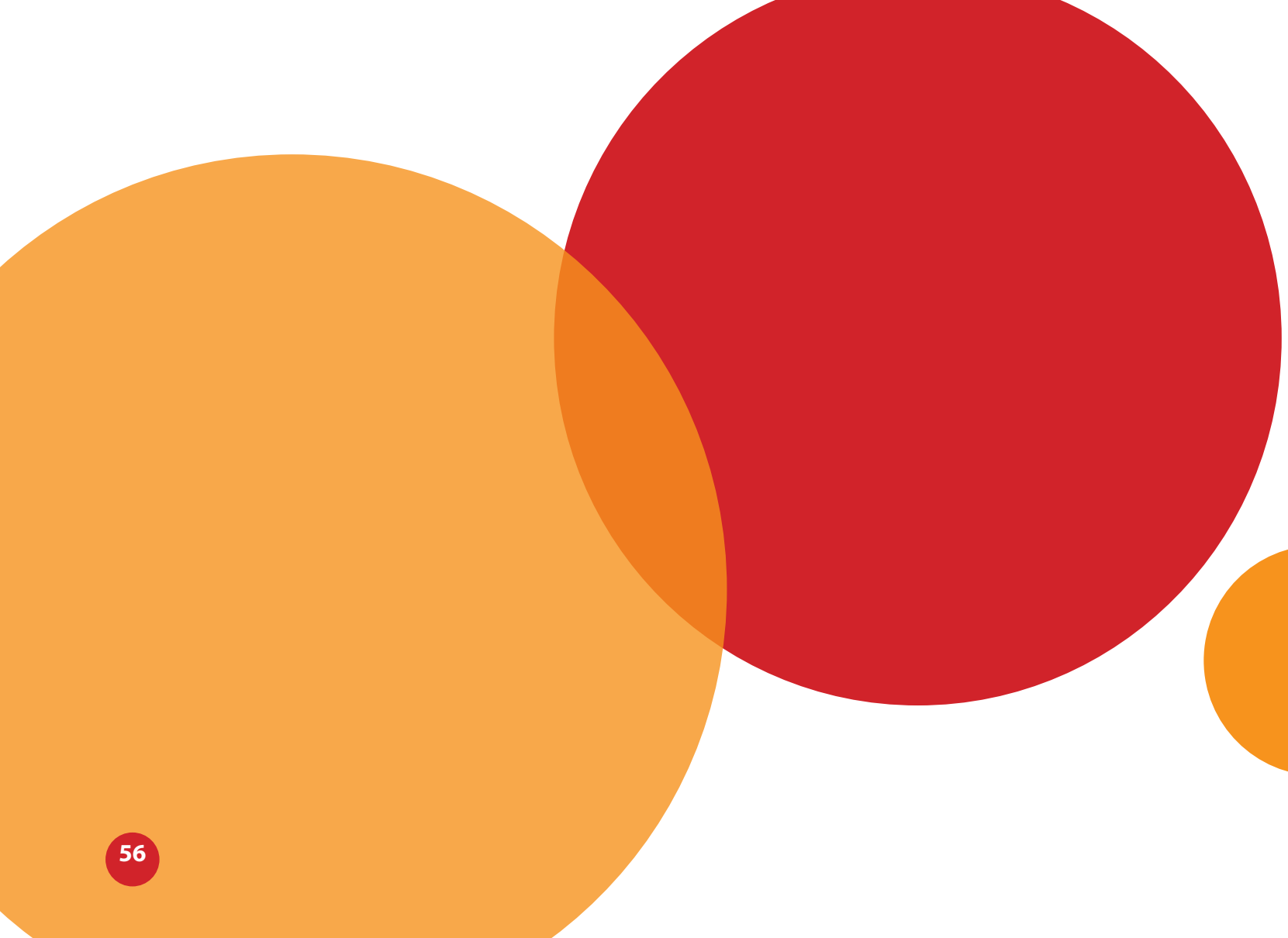
Všetci členovia MOPS boli pred začiatkom preškolení z platných právnych predpisov. K výkonu ich činnosti boli z úrovne mestskej polície spracované karty úsekov s určením kontrolných bodov a to na základe stavu a vývoja bezpečnostnej situácie v mestskej časti. Tieto karty úsekov sú podľa potreby menené a prispôbované konkrétnym situáciám. Významným medzníkom a potvrdením takéhoto druhu bola udalosť, ku ktorej došlo dňa 22. 2. 2018, kde došlo k požiaru rodinného domu na Ul. Staničnej a bez strechy nad hlavou ostalo 212 obyvateľov. Práve pri zabezpečovaní tejto mimoriadnej situácie plnili členovia MOPS nenahraditeľnú úlohu. Počas 24 hodín v dĺžke jedného mesiaca vykonávali činnosť na miestach, kde boli umiestnení títo obyvatelia. Hlavnou výhodou ich činnosti bola skutočnosť,

že sa jedná o občanov rómskej komunity a dokonale poznali pomery a ich životné potreby.

Podľa nášho názoru je realizácia tohto projektu významným faktorom pre zlepšenie vzťahov a fungovania marginalizovanej rómskej komunity a ostatných obyvateľov.

Ich činnosť je pozitívne hodnotená aj z úrovne Policajného zboru, komunitných sociálnych pracovníkov, pracovníkov záchrannej zdravotnej služby a ostatných zložiek, ktoré v danej lokalite vykonávajú činnosť a pri ktorej im denne asistujú členovia MOPS. Významnú činnosť plnia členovia MOPS aj na základnej škole, kde pôsobia hlavne počas prestávok a ich prítomnosťou sa darí eliminovať rôzne negatívne javy nielen v škole, ale aj mimo školského vyučovania. Realizácia projektu prispela taktiež k možnosti zamestnania sa aj piatim osobám z radov Rómov.

náčelník MsP a koordinátor MOPS
Mgr. Štefan Šípula

Mesto Poprad zabezpečilo pre členov MOPS pracovnú unimobunku, ktorá slúži na vedenie pracovných materiálov ako aj pre potreby terénnych sociálnych pracovníkov pri práci s rómskou komunitou.

Jednou zo základných úloh členov MOPS je udržiavanie verejného poriadku a štandardnej kvality životného prostredia v lokalite, kde žijú obyvatelia marginalizovanej rómskej komunity.

Bezpečné sprevádzanie detí
na ceste do a zo školy a upozorňovanie
školopovinných detí na udržiavanie
pravidiel cestnej premávky v súvislosti
s pohybom po komunikácií
a prechodom cez cesty,
patrí k základným úlohám členov MOPS.

VEĽKÁ IDA

V našej obci žije 3685 obyvateľov z čoho 2006 je z MRK. Obyvateľstvo MRK je sústredené v dvoch Rómskych osadách. Stará Rómska osada sa nachádza pri vstupe do obce. Nová rómska osada je situovaná za bývalým objektom štátnych majetkov, v ktorej je vybudovaných 37 sociálnych nájomných bytov nižšieho štandardu, 15 mobilných domčekov (karavany) a cca 30 nových murovaných chatrčí.

Pred začatím projektu sa v našej obci vyskytovali nežiaduce javy ako sú krádeže, výtržníctvo, rušenie nočného klúdu, vandalizmus, poškodenie verejného majetku. V obci prebieha nekontrolovaný zber resp. krádeže železného šrotu a iných kovov z areálu podniku U. S. Steel Košice. Nepriaznivá situácia zvykne byť aj pred obchodmi, pohostinstvami či pred kostolmi, kde dochádza k znečisteniu obce zapríčineného dospievajúcou mládežou a príslušníkmi sociálne znevýhodnených skupín, ktorí pod vplyvom alkoholických a návykových látok poškodzujú majetok obce a jej občanov. Vážnym problémom je čistota verejných priestranstiev, ohrozenie bezpečnosti cestnej premávky, budovanie nelegálnych stavieb a zakladanie čiernych skládok.

Výber kandidátov pre vznik MOPS bol realizovaný vo vlastnej réžii obce, predovšetkým priamym kontaktom s uchádzačmi. Pri výbere bola zohľadnená morálna bezúhonnosť a prirodzená autorita kandidátov v komunite ako aj chuť pracovať v tejto oblasti. Hliadka pozostáva z ôsmich členov z čoho sedem členov sú príslušníci z MRK. Najväčším prínosom MOPS pre obec je monitoring zverených lokalít v pravidelných intervaloch, kontrola vytypovaných častí obce ohrozených možnosťou krádeží. V súvislosti s touto aktivitou členovia MOPS každodenne zabezpečujú bezpečný prechod školopovinných detí cez cestu. V čase výplaty sociálnych dávok monitorujú situáciu pred poštou a pred obchodnými strediskami z dôvodu zamedzenia výtržnosti pod vplyvom alkoholických látok. Prevenčná činnosť hliadok funguje formou komunikácie s páchatelmi protispoločenskej činnosti, objasnením problému, upozornením na možné následky konkrétnych skutkov a oznamovacou povinnosťou, keďže nie je oprávnený uložiť sankcie, vystupuje v úlohe oznamovateľa alebo svedka.

Za účelom prepojenia celej komunity, teda majoritnej časti obyvateľstva s príslušníkmi marginalizovaných komunit, vykonávajú členovia MOPS senzibilizačné aktivity formou účasti na športových a kultúrnych akciách, organizovania a prípravy diskusných stretnutí, komunitných stretnutí s deťmi a mládežou z MRK so sociálnymi pracovníkmi a ďalšími pracovníkmi obce ako aj dobrovoľníkmi.

Členovia MOPS v rámci svojej činnosti v obci sa zúčastnili kultúrnych a športových podujatí konaných obcou - Rómska zábava, starostovský ples, Castle Cross (cyklo-preteky), Deň detí, športový deň obce, Deň matiek, Medzinárodná výstava psov- DogFest, Rómsky festival, Rómsky futbalový turnaj a iné.

Som rád, že sme si oporu našli aj u p. starostu, lebo aj vďaka nemu vidno výsledky. I keď situácia v obci nie je ideálna, verím, že sa bude neustále zlepšovať.

koordinátor MOPS
Vladimír Gerda

Členovia MOPS vo Velkej Ide okrem základnej výbavy uniforiem a obuvi disponujú aj technickými pomôckami napr. bicyklami. Každý člen dostal bicykel s kompletnou výbavou čo prispieva k rýchlejšiemu presunu členov MOPS a následne k lepšiemu plneniu pracovných povinností.

Opodstatnenosť existencie MOPS sa prejavuje pri vyplácaní sociálnych dávok na pošte, kde členovia MOPS zabezpečujú plynulý a bezproblémový chod vyplácania sociálnych dávok. Spoluprácu s MOPS si pochvaľuje aj vedúca pošty vo Velkej Ide.

Členovia MOPS vykonávajú dohľad nad bezpečnosťou detí v obci v súvislosti s bezpečným prechodom školopovinných detí cez cestu v čase od 7:00 do 8:00 hod. a taktiež pri presune detí zo školy domov v čase od 11:30 až 13:30. Tento čas zároveň využívajú na oboznamovanie detí s pravidlami cestnej premávky a vysvetľujú im ako sa majú správať pri prechode cez cestu a pohybe po miestnej komunikácii.

ŽEHRA

V Obci Žehra žije 2 338 obyvateľov, pričom 1 919 patri k MRK, ktorí žijú v segregovanej osade a sú viacnásobne postihnutí prvkami marginalizácie (nízky stupeň vzdelania, dlhodobá nezamestnanosť, protispoločenské správanie, rôzne formy závislostí a nevhodný životný štýl a i.), čo mnohokrát spôsobuje ich izolovanosť a odkázanosť na sociálnu pomoc štátu. Sociálne podmienky, v ktorých príslušníci MRK žijú sú v mnohých prípadoch na hranici chudoby.

Spoločenskú klímu v obci zhoršuje aj neakceptovanie ochrany súkromného majetku a drobné krádeže v záhradách nerómskej časti obyvateľstva. V obci často dochádza ku konfliktom medzi rómskym a nerómskym

obyvateľstvom z dôvodu spôsobovania škody na verejných priestranstvách ako aj pri škodách počas dozrievania úrody. Zaznamenávané sú aj prípady rušenia nočného pokoja a poškodzovania verejného majetku a to nielen rómskou ale i nerómskou mládežou pod vplyvom alkoholu. Situácia je kritická najmä v školskej dochádzke detí – dlhodobo je evidované vysoké percento záškoláctva detí rodín z MRK.

V obci Žehra pôsobí 16 členov MOPS - 9 chlapov a 7 žien, pracujú 4 hodiny denne. Ich pracovný deň začína 7:30 hod. odprevádzajú detí do školy, autobusom cestujú s nimi. Taktiež po skončení vyučovania ich čakajú pri škole a opäť odprevádzajú autobusom domov. Chlapi, členovia MOPS hliadkujú po sídlisku pri materských školách a v osadách. Striedajú sa po štyroch hodinách.

Najväčším prínosom MOPS pre obec a miestnu komunitu MRK je zabezpečenie poskytovania sociálnych asistenčných služieb prostredníctvom MOPS a Policajným zborom SR. MOPS boli nápomocné pri udržiavaní poriadku vo volebných miestnostiach v komunálnych voľbách, ktoré sa

konali v uplynulých dňoch. Členovia MOPS v spolupráci s PZ sa podieľali na pokojnom priebehu komunálnych volieb. Pred spustením projektu MOPS sa uskutočnilo viacero stretnutí iniciovaných zástupcami spoločnosti Eurobus kvôli riešeniu problému s poškodzovaním autobusov pri cestovaní detí z osady a sídliska Dreveník do školy v Spišských Vlachoch. Reálne hrozilo, že spoločnosť Eurobus nebude nasadzovať na uvedené linky svoje autobusy a žiadala od obce úhradu škôd. Po zvážení viacerých alternatív (kamery, policajný doprovod) sme sa rozhodli zapojiť do projektu MOPS rómske ženy, ktoré si u detí vybudovali patričný rešpekt.

Realizácia projektu MOPS prispieva k zníženiu negatívnych spoločenských javov, ako je páchanie majetkovej trestnej činnosti, drobné priestupky, fetovanie detí a mladistvých, záškoláctva, bezpečnosť a poriadok na cestách, narušenie verejného poriadku, čo má za následok zlepšenie občianskeho spolunažívania v obci Žehra a v lokalitách so zvýšeným podielom MRK.

Mgr. Tatiana Brandoburová

Odkedy sprevádzajú MOPS detí do školy,
nedochádza k poškodzovaniu autobusu
zo strany žiakov.

Tým, že MOPS vykonávajú dozor nad cestujúcimi
deťmi z komunity, nie sú autobusy znečistené
odpadkami. Detí si už na členov MOPS zvykli
a taktiež viac rešpektujú vodičov,
čo predtým tak nebolo.

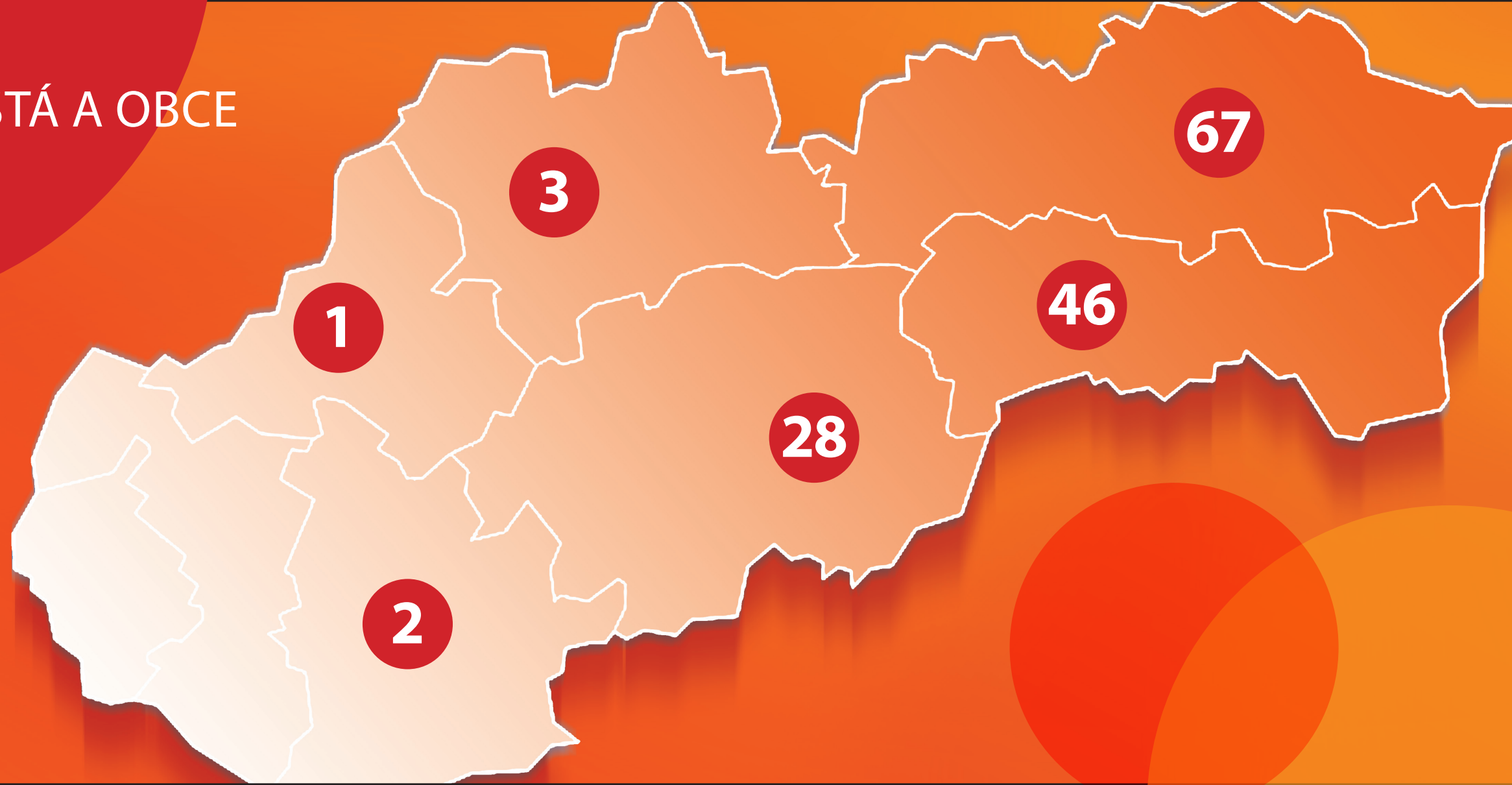

Časť obce v ktorej žije MRK je dosť rozsiahla a preto je trochu problémové pokryť členmi MOPS celé územie. V spolupráci s OO PZ v Spišských Vlachoch sme vytypovali problematické lokality v ktorých členovia MOPS hliadkujú častejšie. Ich prítomnosťou sa nám podarilo okrem iného aj znížiť nežiadúce aktivity, ako hádzanie kameňov, blokovanie cestnej premávky a obťažovanie na ceste II/547 a v jej okolí.

ZAPOJENÉ MESTÁ A OBCE

TABUĽKA

Prijímateľ	Kraj	Prijímateľ	Kraj
Banské	PO	Jánovce	PO
Bijacovce	PO	Jarovnice	PO
Blatné Remety	KE	Jastrabie nad Topľou	PO
Boliarov	KE	Jelšava	BB
Bracovce	KE	Jelšovec	BB
Brezno	BB	Jesenské	BB
Bukovce	PO	Kamenná Poruba	PO
Bystrany	KE	Kojatice	PO
Bystré	PO	Kolačkov	PO
Čaklov	PO	Košická Polianka	KE
Červenica	PO	Kráľovský Chlmec	KE
Čičarovce	KE	Krásnohorské Podhradie	KE
Dobšiná	KE	Krivany	PO
Doľany	PO	Krížová Ves	PO
Družstevná pri Hornáde	KE	Krompachy	KE
Ďurkov	KE	Kružľová	PO
Filakovo	BB	Kurov	PO
Gelnica	KE	Kyjov	PO
Gemer	BB	Lenartov	PO
Gemerský Jablonec	BB	Letanovce	KE
Gerlachov	PO	Lipany	PO
Giraltovce	PO	Liptovská Teplička	PO
Gortva	BB	Liptovský Mikuláš	ZA
Hanušovce nad Topľou	PO	Malá Domaša	PO
Hermanovce	PO	Medzilaborce	PO
Hlinné	PO	Mníšek nad Hnilcom	KE
Holumnica	PO	Moldava nad Bodvou	KE
Hostice	BB	Mučín	BB
Hrabušice	KE	Muráň	BB
Hranovnica	PO	Nálepково	KE
Humenné	PO	Nižný Hrabovec	PO
Huncovce	PO	Nižný Slavkov	PO
Chminianske Jakubovany	PO	Novosad	KE
Chrámec	BB	Oborín	KE
Ihľany	PO	Olejník	PO
Iňačovce	KE	Ostrovany	PO
Jakubany	PO	Parchovany	KE

Prijímateľ	Kraj	Prijímateľ	Kraj
Partizánske	TN	Šimonovce	BB
Pavlovce	BB	Širkovce	BB
Pavlovce nad Uhom	KE	Tachty	BB
Petrovce nad Laborcom	KE	Telgárt	BB
Poprad	PO	Toporec	PO
Poša	PO	Trenč	BB
Prakovce	KE	Trhovište	KE
Radzovce	BB	Turňa nad Bodvou	KE
Rakúsy	PO	Valaliky	KE
Rapovce	BB	Valkovňa	BB
Raslavice	PO	Varhaňovce	PO
Ratková	BB	Vehec	PO
Rejdová	KE	Veľká Ida	KE
Richnava	KE	Veľká Lomnica	PO
Rimavská Baňa	BB	Veľké Dravce	BB
Rimavská Sobota	BB	Veľký Šariš	PO
Roztoky	PO	Vinodol	NR
Rudňany	KE	Vojany	KE
Sačurov	PO	Vranov nad Topľou	PO
Sečovce	KE	Vrútky	ZA
Sedliská	PO	Vtáčkovce	KE
Skrabské	PO	Výborná	PO
Slavkovce	KE	Zámutov	PO
Slavošovce	KE	Zborov	PO
Slovenská Ves	PO	Zemplínska Teplica	KE
Slovenské Nové Mesto	KE	Zemplínske Kopčany	KE
Smižany	KE	Zlaté Moravce	NR
Soľ	PO	Zvolen	BB
Spišská Teplica	PO	Žbince	KE
Spišský Štiavnik	PO	Žehňa	PO
Stará Ľubovňa	PO	Žehra	KE
Stropkov	PO	Žiar nad Hronom	BB
Sučany	ZA	Jasov	KE
Sútor	BB	Chrast' nad Hornádom	KE
Svidník	PO	Tuhrina	PO
Svinia	PO	Vojka	KE
Šarišské Jastrabie	PO		

ZÁVER

Ministerstvo vnútra ako sprostredkovateľský orgán pre operačný program Ľudské zdroje má v kompetencii implementáciu prioritnej osi 5. Integrácia marginalizovaných rómskych komuní a prioritnej osi 6. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít.

Viac informácií o našich aktuálnych výzvach nájdete na stránkach www.itms2014.sk a www.minv.sk